

Vänsterpress om Corona-epidemin – mars 2020

Corona-pandemin har växt till en världsomfattande kris. Det gäller sjukvården, som saknar tillräckligt med personal, vårdplatser, sjukvårdsmaterial (mediciner, respiratorer, skydds-utrustning m m), men tar sig även uttryck på en mängd andra områden, inte minst ekonomiskt, där många företag har akuta problem (bl a sådana som sysslar med resor, hotell, restauranger m m).

Problemen förvärras av hur kapitalismen fungerar. De rådande företagsekonomiska principerna med ”just-in-time”-produktion (dvs resurssnål produktion, vilket betyder att man försöker minimera lagerhållning av sjukvårdsmaterial m m), utförsäljning av stora delar av sjukvården (apotek, sjukhus och andra vårdinrättningar) till privata intressenter m m – gör systemet extra känsligt för störningar.

OBS: De siffror om antalet smittade som anges i de följande texterna är inaktuella. Och i Sverige har man upphört att testa alla som kan misstänkas vara smittade – i fortsättningen testas enbart sjukvårdspersonal och sådana som tillhör riskgrupper eller är mycket sjuka.

Se även: [Coronavirus – Apokalypsen?](#) (behandlar främst situationen i Storbritannien)

Martin Fahlgren 16/3 2020

Innehåll

Arbetarmakt	1
<i>Coronakrisen – hur bör vi förhålla oss?</i>	<i>1</i>
eFolket.....	2
<i>Underrapporteringen av insjuknade i Corona är förmodligen stor på många håll</i>	<i>2</i>
<i>Socialpolitik, klasser och coronavirus.....</i>	<i>3</i>
Flamman.....	4
<i>Coronakrisen sätter fingret på problemen en planerad ekonomi kan lösa</i>	<i>4</i>
Internationalen	6
<i>Corona angriper en redan infekterad ekonomi.....</i>	<i>6</i>
<i>Åtta teser om COVID-19.....</i>	<i>8</i>
Offensiv	9
<i>Vården illa rustad för coronaviruset</i>	<i>9</i>
<i>RS svar på Coronakrisen – människor först inte företagen!</i>	<i>13</i>
Proletären.....	15
<i>Vårdkris, virus och sänkta löner</i>	<i>15</i>
<i>Dyrt för amerikaner att testa sig för coronaviruset</i>	<i>16</i>
Revolution	17
<i>Italien: coronaviruset är ett nödläge, men kapitalismen är den verkliga katastrofen</i>	<i>17</i>

Arbetarmakt

Coronakrisen – hur bör vi förhålla oss?

Arbetarmakts styrelse

Arbetarmakt 13/3 2020

Under onsdagen nådde antalet bekräftat smittade av coronaviruset i Sverige 500, och det första dödsfallet, en äldre person i Stockholmstrakten, registrerades. Coronasmittan och dess effekter tar nu över nyhetsflödet, och säkert tankarna hos många arbetare i landet, inte minst de som själva är eller jobbar med äldre, eller inom vården. Det finns inga skäl till alarmism och att överdriva rädslan inför viruset och dess effekter, men heller inte att vifta bort allvaret. Kapitalet och dess politiker samlar sina krafter – men vad ska arbetarrörelsen och vänstern göra?

Det kan ta veckor eller månader innan det går att överblicka smittans fulla effekter på den globala handelskedjan. Om fler och fler potentiella konsumenter och arbetare världen runt hamnar i samma situation som i Italien, med landsomfattande karantän, är det lätt att föreställa sig att veckans fall på börserna bara är inledningen på en massiv, global lågkonjunktur.

Till det ska läggas priskriget på olja och de konkurser och för kapitalismen explosiva effekter det orsakar, som vi skrev mer om [här](#). I den artikeln varnade vi också för kommande angrepp på arbetarklassens rättigheter och villkor i coronavirusets spår – och under de följande dagarna var det precis vad vi såg.

Det är ett bekant mönster att kapitalister tar chansen att driva igenom angrepp i krissituationer – det Naomi Klein i sin bok med samma namn kallar för ”chockdoktrinen”. Än är vi inte i ett läge där några större sådana generalangrepp har genomförts i Sverige, men i veckans förslag, och i händelser internationellt, kan vi se konturerna av hur något sådant kan te sig framöver, särskilt om läget förvärras. Vi kan också se hur staten förbereder sig på att spela sin kanske viktigaste roll, som garanti för kapitalismens fortsatta existens i tider av kris, och som förmedlare av stöd när vinsterna ska räddas i krisens spår.

Redan i förra veckan rapporterades att regeringen vill skynda på ett förslag om korttidsarbete, där arbetstid och lön sänks för arbetare, och staten till viss del subventionerar lönerna, med coronavirusets effekter som angiven orsak. I dag meddelade regeringen, Centerpartiet och Liberalerna dels att man tillfälligt slopar karensdagen och utökar stödet till kommuner och regioner, vilket är positiva nyheter, men också att företag ska få anstånd med att betala in arbetsgivaravgifter och skatter för de anställda. Man aviserade också att fler åtgärder kan komma – allt detta i form av en ny ändringsbudget.

Socialister måste naturligtvis stödja karensdagens avskaffande. Att den ens infördes, för att nu, i ett krisläge, hastigt tas bort, är ett tecken på kapitalismens irrationalitet: man är fullt medveten om att dess existens hotar folkhälsan (annars skulle den inte ha tagits bort nu), men prioriterar företagets vinster framför människors rätt att tillfriskna från en sjukdom utan rädsla för en lägre inkomst. Det måste vara ett ovillkorligt krav att karensdagen omedelbart avskaffas – för gott. Coronakrisen visar dessutom att sjukförsäkringen måste byggas ut på en massiv nivå. Så slår vi bäst mot effekterna av coronaviruset, och mot framtida virusutbrott.

Vad gäller stöd till krisande företag behöver detta inte alltid vara helt fel – men det måste vara ett slut på den rådande situationen, där kapitalister (små och stora) ständigt tillåts lägga alla vinster på egen ficka under goda år, för att sedan komma springande till staten, i klartext – det skattebetalande, arbetande folket – för att bli räddade när krisen står för dörren. Om näringslivet inte klarar sig under den kommande perioden måste vårt svar vara att nationalisera

företagen under arbetarkontroll. Sedan kan vi demokratiskt råda över deras verksamhet, och avgöra hur vi bäst ska förfoga över deras resurser. I tider av kris och pandemi finns ingen tid för att lyssna på roffares klagosång om den fria marknaden, eller att fortsätta fylla fickorna på de redan övergödda kapitalisterna. Om företagen inte klarar sig på egen hand måste de tas över.

Hur det går när marknaden själv får råda ser vi i flygbranschen, massivt subventionerad med miljarder kronor i statliga medel för flygbränsle under årtionden. Av förklarliga skäl är just flygbranschen extra hotad just nu, och de rika företagstopparna, som i år skott sig på sin klimatförstörande verksamhet, kom i går med sitt svar på krisen: enligt läckt internkommunikation från SAS ska de anställda ”ber” de anställda att sänka sina löner med 20 procent. En sådan uppmaning förtjänar bara ett svar, oavsett om den kommer från ledningen för SAS eller andra företag: ett hånskratt, och en kamp för att ta över alla företag som hotas av nedläggning, försämrade villkor eller nedskärningar.

Virus har funnits i alla tider och under alla samhällssystem, men några av förutsättningarna under vår tids världsomspännande kapitalism gör att effekterna av och åtgärderna mot en pandemi, precis som allt annat, inte fördelas lika mellan alla. Som bl.a. våra brittiska kamrater i Red Flag har uppmärksammat har ett sjukhus i London, som svar på coronaviruset, beslutat att osäkert anställda gigjobbare ska kallas in för att arbeta under andra, och sämre, villkor än fast anställda med coronafall, och inte få ersättning om de därefter måste isoleras, och i New York har en plan offentliggjorts där myndigheterna skriver om beredskap att ta in fångar som straff/slavarbetare om virusutbrottet skulle bli stort.

Vad gäller den epidemiologiska situationen måste vi förlita oss på experterna, och följa råden och riktlinjerna från vården. God handhygien och att stanna hemma vid sjukdom är två grundläggande steg alla bör följa – även om man själv inte är rädd, så i solidaritet med äldre och dem som tillhör andra riskgrupper, och som kan bli sjuka och drabbas mycket värre. Däremot finns det ingen anledning att ha förtroende för hur statsmakten har hanterat frågan. Man behöver inte sälla sig till de mer eller mindre galna konspirationsteorierna som florerar för att konstatera att det officiella Sveriges agerande har varit långt ifrån snabbt och beslutsamt. Vi tänker givetvis inte låtsas som att vi vet mer om smittspridning än expertisen, men vi bör alla kritiskt granska staten och myndigheterna – speciellt när bördan läggs på arbetarklassens axlar.

eFolket

Underrapporteringen av insjuknade i Corona är förmodligen stor på många håll

H. F. Hjalte

eFOLKET 12/3 2020

Det kommer dagligen nya rapporter över antalet människor som drabbats av Coronaviruset i världen. Men alla länders uppgifter är inte tillförlitlig, framförallt inte när de gäller antalet som har insjuknat.

I Italien har nu 827 personer dött på grund av att de insjuknat i Corona (13 mars 2020). Denna siffra är säkert helt korrekt, liksom de flesta andra uppgifter om dödsoffer som en följd av Corona. Däremot är uppgiften om att endast drygt 12 000 har smittats av Corona i Italien förmodligen mycket lägre än det verkliga antalet smittade.

Antalet upptäckta Corona-sjuka är enbart en del av dem som har drabbats av viruset. Underrapporteringen är därför i många länder mycket stor.

Detta gäller fortfarande i många länder där procenten döda så mycket högre än i Nordväst-europa (Tyskland, de nordiska länder, Belgien, Nederländerna). Andel dödsoffer ligger där under 1 procent av de insjuknade. Allt tyder på att i detta område har man mycket bättre koll på hur många som är smittade än i Sydeuropa och andra världsdelar.

Om vi antar att andelen döda skulle ligga på 2,0 procent av de smittade i länder med hög dödlighet, det vill säga betydligt högre än vad den är nu i Norden och i Tyskland, men betydligt lägre än den verkar vara i Italien, så får vi förmodligen en bättre bra av hur stor smittspridningen idag kan vara i till exempel Italien, Iran, USA och Spanien; en bättre bild än vad deras egna uppgifter förmedlar om antalet smittade.

Om andelen döda vore 2, procent av rapporterade fall. så skulle antalet smittade i Italien var över 40 000, det vill säga mer fyra gånger fler än av man uppger. Irans skulle ha nästan dubbelt så många fall som man nu rapporterar.

Det verkliga antalet smittade i Italien kan alltså vara mångdubbelt mot det redovisade. Konsekvensen av att inte ha kontroll över smittspridning blir sedan att antalet dödsfall kan växa explosionsartade, som de gjorde de första veckorna i Kina, innan myndigheterna insåg allvaret.

Även Irans rapporterade antal smitta är antagligt för lågt, USA:s och Spaniens siffror inte är lika uppseendeväckande låga i förhållande till antalet döda, men mycket pekar också på att dessa länder inte har någon bra kontroll över smittspridningen.

Att besöka länder som har dålig kontroll innebär att utsätta sig för stora risker att bli smittad.

Socialpolitik, klasser och coronavirus

Peter Widén

eFOLKET 12/3 2020

Det utsatta läget för en mycket stor del av USA:s befolkning kan bli orsak till svåra konsekvenser. Foto: dapedwa /pixaba

Under SVT:s specialprogram om coronaviruset och epidemin sades det mycket klokt. Bland annat varnades det för självutnämnda "experter" som på sociala medier idiotförklarar folkhälsomyndigheten och andra experter.

En som betonade att myndigheten i stort handlat rimligt och bra var **Agnes Wold**, professor i klinisk bakteriologi vid Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet, specialiserad på tarmflora.

Men hon sa också något speciellt, och mycket insiktsfullt, som kanske inte var väntat. Wold menade att USA är det land som kommer att bli verkligt problematiskt och drabbas hårt. Anledningen var enligt Wold att stora delar av arbetskraften inom servicesektorn, kaféer, restauranger m.m. arbeta helt utan lön. De får sin inkomst genom dricks. Det betyder att de naturligtvis försöker släpa sej till jobbet. Alternativet är ingen lön alls. Dessutom är det ju dessa yrkesgrupper som turister och flanörer kommer att råka på. Wold menade att resor till USA måste undvikas.

BBC:s kommentatorer var inne på samma spår. De ställde frågan: Hur kan det komma sej att Sydkorea testat mer än 3000 människor per varje miljon invånare i landet och USA testat 5 per varje miljon?!

Svaret är det samma som Agnes Wold gav. Även de som inte bara lever på dricks saknar mycket ofta sjukförsäkringar och skyddsnät. Att anmäla sej till testning innebär att anmäla sej till 14 dagar utan lön. I Sverige har man gjort bedömningen att man måste temporärt ta bort karensdagen för att inte minska viljan att stanna hemma. Tänk då vad ett system helt utan sjuklön innebär i den här situationen.

Vi tror att en rad missförhållanden kommer att komma upp till ytan inte bara i USA.

I decennier har filosofin Lean Production (mager produktion) varit ledstjärna inom industrin och även smittat av sej till vårdsektor och annan offentlig verksamhet. (Då under namnet New Public Management, NPM).

Lean-Production-filosofin, som närmast är en religion för sina anhängare, innebär att verksamheten måste stressas genom att minska materiella och mänskliga resurser för att se var smärtgränsen går. Management by stress. Ett mål är minimala lager. Ett viktigt mål är naturligtvis att färre arbetare ska producera mer gem "smarta" upplägg och minimerade andhämtningstider.

Vi kan nu se vad denna filosofi betytt för apotekens och sjukhusens lagerhållning. Redan nu berättas det oss att respiratorerna inte räcker till i de norditalienska sjukhusen. Läkarna tvingas prioritera mellan patienterna. Man kan föreställa dej det lidande som gömmer sej bakom ordet "prioritera" i detta fall.

Politiken att låta marknad och vinstintressen styra och att minimera statlig planering och reservlager kommer med stor sannolikhet att ge oss stora problem den närmaste tiden. Ett virus är inte politik. Men dess framfart kommer att visa på konsekvenserna av den politik som bedrivits, och på nödvändigheten av en annan politik.

Flamman

Coronoakrisen sätter fingret på problemen en planerad ekonomi kan lösa

Anna Herdy

Flamman 11/3 2020

Vi vet att det inte är sista gången vi råkar ut för en epidemi, men om vi vill kan det vara sista gången ett virusutbrott likt Corona får så kraftiga effekter.

I skrivande stund har Folkhälsomyndigheten höjt nivån till ”mycket hög” risk för samhällsspridning av coronaviruset i Sverige. Särskilt i storstadsregionerna Stockholm och Västra Götaland syns det nu tecken på allmän smittspridning.

Förutom den faktiska påverkan en sjukdom har på de som drabbas, så sätter coronavirusets framfart ljuset på vårt samhälles sköraste delar. Några exempel; sårbarheten i ”globala produktionskedjor”, framförallt för företag och arbetsplatser där delar av produktionen sker på andra sidan jorden. [BBC rapporterar](#) i veckan om att [Indien begränsar exporten av vissa värktabletter](#). När världens största producent drar i bromsen, på grund av att de i sin tur importerar cirka 70 procent av ingredienserna från Kina, kan man räkna med att bristen på exempelvis paracetamol blir stor runt om i hela världen.

Guldpriset [rusar](#) och är snart tillbaka på rekordnivåerna från 2012 – ett tydligt tecken på att något är fel. De initiala rasen på världens börser ser dessutom ut att vara åsamkade av robotar som är programmerade att ha en mycket kort sparhorisont, det vill säga; sälja när det finns tecken på att andra börjar sälja. Bara att det finns en **oro** för att den reala ekonomin **kan** påverkas så rasar börserna. Det är definitionen av skakigt läge.

[Bedömare](#) menar att vi kan vara på väg in i en lågkonjunktur som den som utlöste finanskrisen för drygt tio år sedan. Vad gjorde Sverige rätt då? Inte mycket. Staten räddade bankerna, skattebetalarna gick miste om satsningar på välfärden, som skattepengar egentligen ska gå till. Nu står vi där, mitt i pandemin, med en underfinansierad välfärd och akutsjukvård. Bankerna gör fortfarande vinster på grund av att de räddades av staten 2008.

Pandemi och finanskris, den perfekta stormen. Vad är lösningen på det?

Regeringens finansminister Magdalena Andersson slår på stora trumman och genomför en sällsynt skådad efterhandskonstruktion; det är för tillfällen som den här som jag har valt att spara i ladorna, säger hon, och skjuter till (oklar summa) pengar till kommunerna. Men om man inte hade haft en underfinansierad välfärd när viruset gjorde entré hade man inte behövt skjuta till en massa extra pengar nu. Exakt detta är problemet med finansministerns vulgariserade keynesianism där man sparar i ladorna för att ha sen, när krisen kommer. Poängen är ju att undvika krisen till att börja med.

Hur gör man då det?

1. Investera i offentligt driven vård. Det är staten alla vänder sig till i dessa kristider. [Väldigt få frågar sig hur Attendo, Capio och Kry kan lösa problemen](#). I en offentligt driven vård, hade vi i detta skede av pandemin haft intensivvårdsplatser redo att användas och gott om personal. Möjligheten till storskalig screening av smittade hade också varit större i en välplanerad och välfinansierad sjukvård.

2. Investera i vårdpersonal. Att karensavdraget ska bort är självklart (i skrivande stund står nästan alla partier bakom detta). Men detta ska inte bara vara tillfälligt. Karensen leder till sjuknärvaro i betydligt högre grad än fusk med sjukskrivning. Men det ska också till resurser till bemanning, resurser för att klara toppar (som alltid finns oavsett pandemi eller inte) och villkor och lön som gör att fler stannar kvar i yrket.

3. Investera i en säker försörjning av läkemedel, skyddsutrustning och sjukvårdsmaterial. Tänk om sjukvårdsmaterialsbristen från i somras hade kommit nu? Ett större utbrott i Sverige kommer tydligare än tidigare visa på idiotin med att vi har privatiserat Apoteket och lagt ut försörjningen av skyddsutrustning och material på entreprenad.

Coronaviruset kan komma att omdefiniera det politiska landskapet både här hemma och globalt. Vänstern behöver agera utifrån det. För att klara krisen som kommer och, kanske framförallt, framtida kriser krävs det dessutom [regleringar](#) av [finansmarknaden](#), av [bankerna](#)

och stora investeringar i övriga välfärden. Om det är någon gång det faktiskt är möjligt att prata om en ekonomi som tjänar oss och inte de som samlar pengarna på hög i skatteparadis, så är det nu när bristerna i systemet syns och blir kännbara.

För det vi får syn på nu i och med corona är långt större än den eventuella kris som kan komma. Detta är bara början.

Internationalen

Corona angriper en redan infekterad ekonomi

Carolina Sundell

Internationalen 13/3 2020

I onsdags släppte Magdalena Andersson och finansdepartementet en tilläggsbudget där karensdagen slopas efter krav från bland annat Vänsterpartiet och LO. Arkivbild. Foto: Martin Hörner Kloo

- ▶ **Viruset får skulden för nyliberalismens konsekvenser**
- ▶ **Konjunktturnedgången var på väg långt innan Covid-19**
- ▶ **Men vem ska betala krisen, bankerna eller arbetarna?**

En fullfjädrad Corona-pandemi kan leda till finansiella kriser och recession, det förutspår internationella ekonomer. Skakningar på börsen indikerar vartåt det bär. I denna stund är det viktigt att inte glömma grogrunden och vad som skapat förutsättningar för en djup konjunktturnedgång, som många förutspått var på väg — långt innan viruset gjorde entré — efter långtgående nedskärningar i offentlig sektor och en period med minusränta som ökat på det privata skuldberget. En kris oberoende av magnitud verkar locka fram flera privata och politiska intressegrupper som vill utnyttja tillfället, de är benägna att skylla den nuvarande nyliberala ordningens konsekvenser på virusets framfart och inte på själva nyliberalismen. I skrivande stund handlar frågan om huruvida världens finansministrar och centralbanker är mer benägna att rädda finanssektorn och bankerna än att skydda arbetarna och realekonomin.

Det går inte att bortse från att svensk ekonomi är i beroendeställning gentemot andra marknader och de senaste decennierna har ekonomin i stor utsträckning blivit finansialiserad, det vill säga sammankopplad med finansmarknaden. Skörheten går att skönja än mer i dessa oroliga tider. Det kommer nu visa sig för vad, och hur mycket, Covid-19 viruset kan få skulden för. De senaste nyhetsartiklarna visar på allt från oljepriskrig, börsras, varsel på Petter Stordalens hotell i Göteborg, till att Corona skulle få nationens tillväxt att sakta in.

Bland de första ytliga åtgärderna för att vända en nedåtgående utveckling föreslår finansdepartementet, att de korttidsanställda som redan har en svag ställning på arbetsmarknaden, ska gå ner i arbetstid och lön. Vid en presskonferens 4 mars gick finansminister Magdalena Andersson inte in på detaljer kring hur hennes departement tänker stimulera ekonomin när detta blir nödvändigt, istället uttryckte hon sig fåordigt. Finansministern valde att inte frångå presentationen som projicerades på en duk i regeringskansliet, hon upprepade bara det som stod skrivet: ”vi vet vad som är mest effektivt för att stimulera ekonomin om det skulle behövas”. Inga finanspolitiska åtgärder presenterades, inga tecken på att Magdalena Andersson är villig att öka på statsskulden för att investera i framtiden.

På onsdagen 11 mars lade så regeringen och samarbetspartierna fram en extra vårändringsbudget. Slopad karenssdag, anstånd för företag med betalning av arbetsgivaravgifter och anställdas preliminärskatt upp till ett år samt ett snabbare införande av de nya korttidsarbetsreglerna, blev huvuddragen i det förslag som presenterades.

I Italien, det land som drabbats hårdast av smittspridningen i Europa, har landets regering lovat 7.5 miljarder euro för att hjälpa familjer och företag med monetärt tillskott, såväl som att utöka sjukvårdens resurser och hålla Lombardiet och större delar av Italien i karantän. Italiens budgetunderskott är redan stort och skulle nu falla än lägre, långt under den Europeiska centralbankens regelverk på 3 procent av BNP. I samband med nyheten att Italien bryter mot EUs budgetregelverk twittrade David Adler, demokratiörelsen Diem25:s policyansvarige: ”EUs regler finns till för att de skall brytas”. Vidare frågade han hur det kan vara möjligt att förbise reglerna i detta fall, men inte när det gäller problemen med ojämlikhet och ungdomsarbetslöshet?

I Hongkong har staten varit snabba med åtgärder och delat ut 10 000 Hongkongdollar, ungefär 12 100 svenska kronor, till varje medborgare. Professor i nationalekonomi Steve Keen menar att detta i kombination med en skuldavskrivning är en metod för att motverka stagnation och hålla det överhängande molnet recession borta. Andra förslag Steve Keen förordar för påverkade nationer är att konkursbeslut skjuts upp, att centralbanker förser företag i utsatta sektorer med centralbankspengar och att centralbanker köper upp aktier för att förhindra en finansiell kollaps. Den sistnämnda metoden har Japan hållit på med i mer än ett decennium och Bank of Japan är nu aktieägare i 40 procent av alla börsnoterade företag. Moderaterna på hemmaplan vill i en kristid se en slopad flygskatt och föreslår även att skattebetalningar skjuts upp. Moderaternas förslag på krispaket skulle till skillnad från andra interventioner försvaga staten ytterligare i en utsatt tid.

Det visar sig att fler lärdomar går att plocka från historien och internationell forskning. Enligt professor Richard Werner finns det insikter att lära av Japans före detta krigsekonomi, i sin bok Mammons Furstar beskriver han hur japanerna under 1940-talet begränsade aktieutdelningar för att kunna införa krav på att företag måste återinvestera sina vinster, samt dela ut resterande som lön till ledare och anställda.

Oundvikligt påverkar Coronaviruset hela jordens befolkning på olika vis, den tvingar politiker och ekonomer att tänka om. Finansministrar och centralbanker har levt i förnekelse länge nog, vilket Diem25:s ordförande Yannis Varoufakis upprepade gånger poängterat. Varoufakis målar en dyster bild i The Guardian den 8:e mars, en bild där de stora kapitalägarna och

spekulanterna vill bli räddade av den europeiska centralbanken (ECB), de vill få mer likviditet som håller deras zombieföretag levande, dessutom önskar de att allt ska fortsätta precis som det var innan smittan bröt ut. Zombieföretag är sådana som lever på realekonomin, de spelar likt Max von Sydows riddare schack med döden, men befinner sig i schackmatt och vädjar om ytterligare pjäser hos ECB. Memento Mori, minns att du är dödlig. Modern medicin och centralbankers kvantitativa lättnader — köp av statsobligationer och privata värdepapper — kan inte återuppliva redan avlidna.

Åtta teser om COVID-19

Daniel Tanuro

9/3 2020

Daniel Tanuro är en belgisk ekosocialist och agronom. Han skriver i *La Gauche* som ges ut av Gauche anticapitaliste/SAP, den belgiska sektionen av Fjärde Internationalen. Daniel Tanuro har skrivit boken *Green Capitalism: Why It Can't Work*.

1. Det faktum att den ekonomiska avmattningen föregått uppkomsten av Covid-10 bör inte leda till att vi förnekar epidemins ekonomiska effekt (avbrott i viss produktion, avbrott i leveranskedjorna, effekter på flygport och turism osv), inte heller att vi förnekar det allvarliga hotet som viruset i sig utgör. Epidemin är ett störande fenomen med en exponentiell utveckling som förstärker den ekonomiska och sociala krisen. Den avslöjar bräckligheten i det kapitalistiska systemet

2 Att stoppa epidemin skulle ha krävt att man snabbt vidtog strikta åtgärder för hälsokontroll på resande från de drabbade regionerna, att man identifierade och isolerade smittade människor, begränsade transporten och förstärkte sjukvården. De kapitalistiska regeringarna är fångna i den nyliberala politiken som de försöker hantera den ekonomiska avmattningen med och har därför varit långsamma i att vidta dessa åtgärder och när dessa vidtagits har det skett på ett otillräckligt sätt vilket tvingat dem efteråt att vidta mer drastiska åtgärder, utan att för den sakens skull sluta springa efter virusets spridning. Saker som den lagerlösa produktionen nedskärningar inom hälsovård och forskning, ”flexibilisering” och osäkra jobb måste ställas till svars under denna kris.

3. Forskare slog larm i samband med SARS-epidemin 2012. De föreslog grundforskningsprogram i Europa och USA som skulle ha gjort det möjligt att förstå den här typen av virus bättre och förhindra dess uppkomst under nya former. Men regeringarna vägrade att finansiera dem. En absurd politik, men skraddarsydd för att överlåta forskningen till den privata läkemedelsindustrin vars mål inte är folkhälsan utan profit genom försäljning av läkemedel till patienter som kan betala.

4. Från början skapade epidemin, liksom alla andra störande fenomen, förnekelsereaktioner som direkt efter lämnade plats för panik och paniken kan utnyttjas av demagoger för att driva auktoritära strategier för få teknisk kontroll över folk och begränsa de demokratiska rättigheterna, som i Kina och Ryssland. Dessutom finns det en risk att Covid-19 kommer att utnyttjas av fascister som förevändning för att rättfärdiggöra och intensifiera rasistisk och diskriminerande politik gentemot invandrare.

5. Vänstern kan hur som helst inte nöja sig med att reducera den yttre faktor som utgörs av hälsokrisen till kapitalismens inneboende ekonomiska kris. Den måste se hälsokrisen i sig själv och lägga fram förslag för att bekämpa den på ett socialt, demokratiskt, antirasistiskt, feministiskt och internationalistiskt sätt. I motsats till individualism måste den utveckla en ansvarsfull kollektiv hållning, för sig själv och i sociala rörelser, för att hindra virusets spridning.

Till skillnad från de åtgärder som begränsar användningen av bilen som vidtagits av vissa regeringar som svar på oljeshocken, kan ingen undvika sitt ansvar för hälsan: sin egen, sina nära och kära och folkhälsan, utan att glömma det globala ansvaret i förhållande till Syd. Antingen tar de sociala rörelserna itu med detta problem på ett demokratiskt sätt utifrån de förtryckta sociala verkligheter eller så kommer de härskande att påtvinga sina frihetsdödande lösningar.

Huvudrisken med epidemin är att risken att sjukvårdssystemen blir överfyllda. Detta skulle oundvikligen till en försämring för de fattigaste och svagaste, särskilt då för de äldre, liksom en fördröjning av vårduppgifterna i hemmets sfär, det vill säga i allmänhet något som vilar på kvinnors axlar. Tröskeln för överbelastning är olika från land till land, i varje land, beroende på sjukvårdssystem och vilken åtstramningspolitik som har bedrivits där. Kampen mot denna epidemi kräver därför att man upphör med åtstramningspolitiken, att man omfördelar resurser, återfinansierar och avprivatiserar vårdsektorn, att patent inom medicinområdet avskaffas, rättvisan mellan Nord-Syd och en tydlig prioritering av sociala behov. Detta innebär särskilt: att uppsägning av smittade förbjuds, att full lön garanteras vid deltidsarbetslöshet, att kontroll, ”aktivering” och inskränkningar i sociala förmåner upphör för dem som lever på understöd och så vidare

Det är framför allt kring dessa frågor som vi behöver ingripa i för att bemöta irrationella svar och möjligheten för rasistiska och auktoritära krafter att utnyttja sådana.

7. Det finns många gemensamma punkterna mellan Covid 19-krisen och klimatkrisen. I båda fallen leder den kapitalistiska profitjaktens logik till att systemet är oförmöget att undvika en fara som det inte desto mindre är medvetet om. I båda fallen vacklar regeringarna mellan förnekelse och en otillräcklig politik som utformas med tanke på kapitalets behov, inte befolkningens. I båda fallen är de fattigaste, rasifierade och de som har det svårast, särskilt i syd-länderna som drabbas värst medan de rika alltid tror att de kommer att klara sig. I båda fallen utnyttjar regeringar dessa situationer för att gå mot en stark stat samtidigt som extremhögerens krafter försöker utnyttja rädslan för att driva fram smutsiga malthusianska [som lägger skulden på befolkningsökningen, ö.a.] och rasistiska svar. I båda fallen står kapitalets värdelag i direkt motsats till naturens lagar i en exponentiell utveckling, ökningen av virusinfektionen i det ena fallet och uppvärmningen och dess positiva återkopplingar å den andra.

8. Klimatkrisen är emellertid oändligt mycket mer global och allvarligare än viruskrisen. Samma sak kan sägas om dess konsekvenser om de utsugna och förtryckta inte förenas för att göra slut på detta absurda och kriminella produktionssätt. Covid-19 är ytterligare en varning: vi måste göra slut på den kapitalism som driver mänskligheten mot barbariet.

Offensiv

Vården illa rustad för coronaviruset

Arne Johansson

Offensiv 11/3 2020

”Jag var lite för optimistisk”, har statsepidemiolog Anders Tegnell tvingats medge om sin prognos i Aftonbladet förra torsdagen om att antalet nya registrerade fall av smittade skulle kulminera senast på lördagen. Istället har antalet smittade av coronaviruset i Sverige på några få dagar mer än tredubblats till när detta läggs upp 399 fall (onsdag).

Även om ingen ännu har avlidit här är Sverige räknat per person just nu det nionde landet av 115 som har uppmätt flest registrerade fall i förhållande till befolkningens storlek, vilket inte minst kan bero på stockholmarnas resvanor till riskområdena i Italien och Iran.

Sedan Sverige nu också har fått minst en handfull fall i Stockholm och Västra Götaland utan koppling till resor i riskområden har Folkhälsomyndigheten nu höjt riskbedömning för en ”allmän samhällsspridning” av smittan till ”mycket hög”.

Myndighetens tidigare underskattningar av smittrisen har utsatts för en växande kritik, liksom frånvaron av en tydlig beredskapsplan inför en allmän smittspridning i samhället. Detta är särskilt allvarligt då Sverige vid sidan av Portugal i utgångsläget har färre bemannade intensivvårdsplatser än något annat land i Europa.

Extrem brist på intensivvårdplatser – ett resultat av nyliberalt marknadskaos – bådär illa för bekämpningen av coronaviruset (Foto: Offensiv).

Den italienske premiärministern Giuseppe Conte chockade på måndagen både landets egen befolkning och omvärlden genom att inte bara sätta de hårdast drabbade regionerna i norra Italien utan hela landet i en i första hand månadsång karantän.

Detta är en oemotsvarad åtgärd som innebär en nedstängning av alla landets skolor, universitet, sportevenemang, biografier, kyrkor, barer, begravingar och andra utomhusvistelser som inte rör sig om arbete eller en nödsituation.

Mot en bakgrund av 7 375 registrerade och enligt forskare uppskattningsvis fyra gånger fler verkliga fall och 366 döda är Italiens karantän ett desperat försök att förhindra virusets snabba spridning, i likhet med Kinas drakoniska avspärning av mångmiljonstaden Wuhan och den övriga Hubeiprovinnsen.

Att detta görs till priset av att Italien med all säkerhet kastas ned i en recession, där till exempel hotell och hela den viktiga turistnäringen redan talar om 90-95 procents avbokningar, visar lägets allvar. I förhållande till befolkningens storlek är Italien världens hittills allra värst drabbade land, med relativt sett nästan tre gånger fler både smittade och döda (463 när detta skrivs) än Kina, vilket med all sannolikhet också innebär en snabb smittspridning i hela Europa. Allra mest oroande vore en snabb och okontrollerad smittspridning i Afrika och andra fattiga länder med liten sjukvård.

När detta skrivs har enligt Världshälsoorganisationen WHO 114 562 människor registrerats som smittade i 115 länder, vilket med all sannolikhet är en mycket stor underskattning, och 4 028 som döda.

Utanför ursprungslandet Kina med 80 761 registrerade fall är de länder som har flest fall Italien med 9 172, Sydkorea med 7 513 och Iran med 7 161.

WHO:s generaldirektör Dr. Tedros Ghebreyesus förklarade också på måndagen att världen nu håller på att ta tappa kontrollen över virusets spridning, men att åtgärder som särskilt Kinas extrema karantäner visar att det går att bromsa förloppet och minska smittspridningen. Folkhälsomyndigheten varnade för en vecka sedan för ett värsta-scenario med 10 000-15 000 insjuknade i Sverige. Det är en bedömning som en rad forskare har invänt emot, efter en genomgång av gjorda studier om smittspridningen som har gjorts vid Umeå universitet tillsammans med forskare i Heidelberg i Tyskland och Zhgangshou i Kina, som tyder på att både WHO och den svenska Folkhälsomyndigheten troligen har underskattat virusets överförbarhet.

Mot bakgrund av den mycket snabbare smittspridningen av coronaviruset än för en vanlig influensa har folkhälsoprofessorerna Joacim Rockström i Umeå och Björn Olsen i Uppsala tillsammans med fyra andra forskare och professorer uppmanat Folkhälsomyndigheten att byta strategi mot denna pandemi, efter att den har fått ta tillbaka flera uttalanden som att smittspridning utanför Kina är osannolik, att viruset inte skulle drabba Sverige och att toppen i Sverige redan är nådd.

Kontaktpårning och isolering av redan sjuka räcker inte, hävdar de och hänvisar till studier som pekar på en reproduktionskvot av 2,5-3 eller rentav mer än 3 smittade per insjuknad. Därmed kan nästan 70 procent av en befolkning smittas utan kraftfulla åtgärder för att begränsa smittöverföringen från detta nya virus som ingen har immunitet emot. Om reproduktionskvoten kan pressas under 1,0 kan epidemin dö ut.

”Fler förseningar och chansningar kan få ödesdigra effekter på folkhälsan”, varnar de och föreslår i likhet med de brittiska myndigheterna uppmaningar till minskat resande, fler råd om karantän vid oro för smittöverföring, samt stängda skolor och vårdavdelningar om barn och personal kan misstänkas ha blivit smittade.

Att Sverige, som regeringen och Folkhälsomyndigheten hävdar, är väl rustat att bemöta en coronaviruspandemi är det få som går på. Enligt överläkaren Lars Engerström (sjukhuslakaren.se) låg snittsiffran över antalet intensivvårdsplatser per 100 000 invånare under 2019 i Europas absoluta botten på bara 5,0 (ned från 5,8 i början av 2000-talet), jämfört med snittet för Europa på 11,5 och för Tyskland på 30.

I hela landet finns det bara 526 intensivvårdsplatser, varav 5,3 procent var överbelagda redan under 2019. I Stockholm står välutrustade intensivvårdsplatser tomma av brist på personal. Om 5 procent av de som insjuknar i ett större utbrott behöver intensivvård räcker dessa vårdplatser ingenstans.

I till exempel vårdkrisens Stockholm kan situationen snabbt bli mycket kaotisk. På Södersjukhuset i Stockholm infördes nyss stabsläge en vanlig helg utan att något särskilt hade inträffat. På S:t Görans sjukhus infördes häromdagen ett stabsläge sedan en första patient upptäckts med coronaviruset och ett tjugotal vårdanställda som hen varit i kontakt med därför skickades hem. På Nya Karolinska är det extrem brist på ecmo-platser, syresättning utanför kroppen genom membran som är viktigt för coronainsjuknade.

En epidemi kommer omedelbart att gå ut över alla planerade operationer och behandlingar som inte är direkt akuta, med stort lidande för många patienter. Om epidemin blommar ut under sommaren måste också dagens vårdpersonal vara beredd på nödåtgärder som beordrad nödfallsövertid och avbruten semester, kortad dygns- och veckovila.

Enligt en färsk lägesrapport från Socialstyrelsen har flertalet regioner brist eller risk för brist på personlig skyddsutrustning och provtagningsmateriel, träning och övning i hantering av sådan utrustning och rekommendationer om hur relevanta vårdplatser kan säkerställas om situationen eskalerar. I dagsläget finns endast skyddsutrustning för 5 800 diagnosbesök och drygt 1 400 vård dygn.

Än värre brister när det gäller detta finns med all säkerhet bland alla anställda inom äldreomsorgens äldreboenden och i hemtjänsten, där de vårdtagare finns som löper störst risk att bli allvarligt sjuka och dö.

Karolinska Institutet (KI) får nu ett uppdrag som snabbt kan bli övermäktigt, nämligen att arrangera övning och träning i hantering av personlig skyddsutrustning.

Coronaviruset hotar att bli en svart sanningens minut för den högerstyrda vård utan marginaler, som i Stockholms fall har prioriterat privata vårdföretag för miljardbelopp i vinster till kapitalägare och konsulter, skrytbyggen som Nya Karolinska och vårdval för de friska före patientsäkerheten för de äldre och multisjuka som bäst behöver den.

De vårdanställda inom det så kallade Sjukvårdsuppropet som dagligen känner detta in på bara kroppen har ironiskt nog sett sig tvingade att ställa in den planerade Patientsäkerhetsmarschen den 29 mars med anledning av detta. Det är både förståeligt och olyckligt.

Enligt finansminister Magdalena Andersson ska regeringen ”i närtid” lägga en extra vårändringsbudget efter förhandlingar med C och L. Hur mycket är oklart, säkert är att det inte lär räcka och att det får konkurrera med de stöd till företagens kommande ”korttidsveckor”, uppskjutna inbetalningar av moms med mera som Svenskt Näringsliv och fackförbunden vill se för att dämpa konsekvenserna av ett ras i konjunkturen.

Det är nu kraven måste ställas på att snabbt utveckla beredskapsplaner för både sjukvården och inte minst den ännu otroligt förbisedda äldreomsorgen, under kontroll av både facken, personalen, pensionärs- och patientorganisationer.

Det är nu när pressen på att skjuta till extra resurser är som störst som kraven behöver resas på en kraftigt upprustad och offentlig vård och omsorg enligt behoven, utan privata gräddfiler och utan vinstintressen. Det är också nu vi skulle behöva kräva ett statligt företag för produktion av läkemedel och medicinsk utrustning.

RS svar på Coronakrisen – människor först inte företagen!

Arne Johansson

Offensiv 13/3 2020

En krisplan måste sätta människor i centrum, inte storföretagen

Till slut har WHO tvingats säga det alla förstått i flera veckor – sjukdomen Covid-19 som sprids av coronaviruset SARS-cov-2 är nu en pandemi – en global epidemi. Från dag ett har virusspridningen varit ett vittnesmål på vårt nuvarande samhällssystem, kapitalismens, oförmåga att hantera kriser och ständiga strävan att sätta vinster och "systemets stabilitet" före människors hälsa och liv.

När spridningen nu nått Sverige är det ingen skillnad – åtgärder har kommit för sent och för lite, krisberedskapen är urusel efter nedmonterad välfärd och många åtgärder handlar mer om det "finansiella systemets stabilitet" än människors hälsa.

Folkhälsomyndighetens råd har varit häpnadsväckande passiva, vilket medfört att värdefull tid gått förlorad, speciellt sedan det blev uppenbart att det fanns okontrollerad smitta i Italien och Iran, två länder med omfattande kommunikationer med Sverige. Det tog alldeles för lång tid innan man avrådde från resor till länderna och fortfarande idag (den 12 mars) står det på folkhälsomyndighetens hemsida att "ur ett smittskyddsperspektiv, i dagsläget ingen anledning att friska elever som återkommer från en resa ska stanna hemma från skolan. Samma sak gäller för personal, oavsett i vilka områden de har rest."

De länder som direkt agerade och avrådde från resor till riskområden samt uppmanade ALLA som kom från riskområden att isolera sig i två veckor, samt noggrant följde upp dessa personer har idag betydligt lägre nivå av smitta.

Det är uppenbart att Folkhälsomyndigheten, precis som den kinesiska regimen, inte velat störa "business as usual". Istället för att försiktighetsprincipen har myndigheten avfärdat forskare och läkares varningar om att Sverige inte är förberett för ett coronautbrott. Så sent som den 8 mars avfärdade Folkhälsomyndighetens generaldirektör Johan Carlson i Svenska Dagbladet alla varningar om att en nära förestående pandemi och hävdade att det han och myndigheten inte ville ägna sig åt spådomar eller "killgissningar". Tre dagar senare klassade WHO coronaviruset som en pandemi.

Efter att sjukvården, speciellt i region Stockholm, överhopats med importfall, var det förstas bara en tidsfråga innan vi skulle få inhemsk smittspridning. I brist på resurser, både personella och i form av corona-tester, tvingas nu regionen att bara fokusera på de svårast sjuka och riskgrupper. Men som epidemiologen Joacim Rocklöv säger kan riskgrupper aldrig skyddas effektivt om vi får en vid spridning i samhället i stort. I praktiken innebär region Stockholms prioriteringar att de överger försöken att bromsa epidemin och hoppas på att "allmänna råd" och regeringens senaste åtgärder ska få effekt.

Det är dock ytterst osannolikt. Avskaffad karensdag och uppmaningar att stanna hemma vid luftvägsinfektion är förstas bra men långt ifrån tillfälligt. Beslutet att begränsa allmänna sammankomster och offentliga tillställningar kan på sin höjd sakta in spridningen mellan olika landsändar, men är också en oroande inskränkning i demonstrationsrätten, när samtidigt inget görs mot stora företag där betydligt fler än 500 samlas varje dag. Regeringens åtgärds paket innehåller inget som bidrar till att stoppa alla företag som nu varslar och som i SAS fall kräver lönesänkningar med hänvisning till coronaviruset.

Pandemin kan få en mycket allvarlig spridning och riskerar bli långvarig – många forskare tror att så många som 70 procent av befolkningen kan smittas utan vaccin – den stora frågan

är om smittdämpande åtgärder kan dra ut på förloppet och därmed förbättra vårdens chanser att hantera effekterna.

Där stora statliga insatser har satts in har smittan kunnat bromsas trots stora utbrott, till exempel i Sydkorea, som genomfört masstester med statliga drive-in-anläggningar, och stora insatser för att desinficera och isolera drabbade områden.

Efter år av nyliberala nedskärningar, avregleringar och privatisering är den svenska beredskapen för en allvarlig epidemi av detta slag urusel. Antalet intensivvårdsplatser är bland de lägsta i EU – 5 per 100 000 i jämförelse med till exempel Tysklands 30. Statliga läkemedelsbolag, som skulle kunna användas för att massproducera nödvändiga läkemedel och utrustning har privatiserats. Krisberedskapen har fokuserats på en skrämsepropaganda om krigshot från Ryssland medan beredskapen att hantera civil kriser ignorerats, vilket inte bara syns nu utan även i fråga om skogsbränderna 2014 och 2018.

När Moderaterna och högern försöker använda krisen för att få igenom en mer ohållbar högerpolitik som slopad flygskatt måste vi kräva åtgärder som på allvar kan stoppa epidemin och se till att vanligt folk inte drabbas ekonomiskt.

Rättvisepartiet Socialisterna står för:

- Facklig kamp för full kompensation till drabbade, smittskydd och omställning av verksamheter efter behoven. 100 procent i sjukpenning, VAB och smittbärrpenning.
- Bygg omedelbart ut smittskyddet för vård- och äldreomsorgspersonal och andra utsatta arbetargrupper.
- Gratis vård till alla som vistas i Sverige – tillgång till vård är en mänsklig rättighet.
- Massiv statlig satsning på att förstärka arbetet med smittspårning, virus tester, desinficering och fri tillgång till handsprit på alla offentliga platser, kollektivtrafik osv.
- Massiv upprustning av vård och omsorg i offentlig ägo utan vinstintresse. Stoppa alla nedskärningsplaner omedelbart och utveckla krisplaner under kontroll av vårdpersonal och fackföreningar för att snabbast möjligt kunna bygga ut vårdkapaciteten.
- Stoppa dränering av resurser genom marknadslösningar i vården – ta omedelbart över all privat, vinstdrivande verksamhet i offentlig ägo. Styr om från marknadstänk och byråkrati till vård.
- Förstatliga läkemedelsbolag och produktion av skydd och medicinsk utrustning för en planering av verksamhet efter akut behov idag och efter samhällets långsiktiga behov.
- Riv upp ineffektiva inskränkningar i demokratiska rättigheter som riskerar permanentas, försvara strejkrätten. Inför istället rätt för anställda att arbeta hemifrån alternativt att vara lediga med full lön i områden med virusutbrott.
- Inga uppsägningar eller lönesänkningar med coronaviruset som ursäkt. Facklig vetorätt mot varsel och organisationsförändringar. Nej till statligt stöd till storföretag med fulla kassakistor – statliga pengar ska gå till verksamhet och anställda. Inför kortare arbetstid med full lön och fortbildningsmöjligheter om det uppstår brist på arbete.
- Flygindustrin och andra fossilindustrier är inte hållbara även efter ett coronautbrott. Använd krisen för att förstatliga flygbolag, vidareutbilda anställda och ställa om till hållbara transporter.
- Avskaffa kapitalismens vinstjakt, rovdraft på människor och natur, toppstyrning och hemlighetsmakeri, som gett viruset fritt spelrum och lagt grunden för dagens kris.
- Demokratisk socialistisk planering av ekonomin, där människors hälsa och välmående och ett hållbart förhållande till naturen prioriteras framför vinstintressen hos en liten superrik maktelit.

Proletären

Vårdkris, virus och sänkta löner

Janne Bengtsson

Proletären 11/3 2020

Är de svenska systemen förberedda på en epidemi? Kapitalisterna vet i alla fall hur de ska utnyttja det hela.

Coronaviruset och smittläget dyker upp i många samtal människor emellan. Skämt blandas med allvar. I botten finns oron inför en utveckling som kan få många allvarliga konsekvenser.

Att folk numera är skeptiska till myndigheter som säger att de har kontroll och att man kan vara lugn är också naturligt. Den släpphänta låt-gå-mentalitet som präglar myndighetsutövningen är en viktig förklaring till att många vitala samhällsfunktioner haltar.

Tvivlen förstärks när våra grannländers motsvarigheter till den svenska Folkhälsomyndigheten gör helt andra riskanalyser. I Sverige uppmanades de hemkomna från högriskområden, som Iran och Italien, att omedelbart återgå till arbeten och skolor. Så länge man inte hade feber eller hosta.

I Danmark gäller 14 dagars yrkeskarantän oavsett yrke och Melodifestivalen fick spelas in utan publik. I Norge får anställda inom hälso- och sjukvården hålla sig hemma i två veckor.

Hysteri? Kanske. Men det är nog inte så dumt att försöka undvika risker, när det går att göra med rimliga insatser och till rätt så låga kostnader.

Två läger har framträtt i diskussionen om hur oroliga vi bör vara. De som förespråkar större försiktighet och de som jämför utbrottet med en ”vanlig” influensa.

Men coronasmittan har hittills inneburit högre dödlighet och större behov av sjukhusvård än ”vanlig” influensa. I TV4:s Nyhetsmorgon menade ändå Gudrun Schyman, som var en av gästerna, att oron var hysterisk: ”De dödsfall som varit har att göra med att det är människor som har hög ålder eller sjukdomar av olika slag” (28/2).

Nu är ju inte det något skäl till att inte vara orolig. Dessa riskgrupper omfattar åtskilliga hundratusen i Sverige. Både äldre och yngre lider av sjukdomar som gör smittan mer riskabel.

Och ett samhälle där var och en bara oroar sig för sådant som drabbar en själv är ett sårbart och urholkat samhälle. Omtanke och försiktighetsåtgärder som vi vidtar även för andras skull är nödvändiga – i arbetslivet, för smittskydd, liksom för all fungerande social samvaro.

Coronautbrottet berättar en hel del om klasskillnader.

Virusets ursprung var en ”våt” matmarknad i Wuhan. Här såldes kött som fattiga människor tvingas äta. Fladdermöss, fåglar och fisk som slaktas och styckas på platsen. Ingen äter denna mat för att de vill, utan för att det är deras möjlighet att få kött på sina matbord. Troligtvis skulle de flesta hellre gå till McDonalds, eller äta kött och fisk som har kontrollerats och hanterats hygieniskt.

På marknader som den i Wuhan sprids parasiter, bakterier och virus till människor och ger ibland upphov till epidemier som Sars, Mers, fågelinfluensa, eller som nu, Covid-19.

Sjukdomarna drabbar fattiga människor hårdare, och bristen på en hälsovård som är lika för alla tillför ännu en dimension av klassorättvisa till den globala sjukdomsbilden.

Även i ett rikt land som Sverige tvivlar många på att vården verkligen är förberedd, dimensionerad och har förmåga att hantera en större epidemi. Redan innan utbrottet var den hårt pressad av nedskärningar, privatisering, politisk inkompetens och korruption.

I oros- och allvarstider krävs ledarskap. Dåliga beslut liksom avsaknad av beslut kan få stora konsekvenser. På något vis är det då typiskt att det är företagens ”konkurrenskraft” som hamnar i fokus när regeringen och de andra av de så kallade januaripartierna ”visar handlingskraft”.

I förra veckan presenterade de fyra partierna en lagstiftning för stöd till företag som hamnar i ekonomiska svårigheter på grund av coronaviruset. Det innebar korttidsarbete och sänkt lön för de anställda.

Kostnaden delas som det heter mellan ”arbetsgivare, staten och arbetstagarna”. Stödet kan fås i sex månader och förlängas i ytterligare tre.

Om alternativet är arbetslöshet kan det kanske låta vettigt. Men som någon sade: ”Hyresvärden och banken kommer nog inte att minska mina utgifter med samma procentsats som lönen sjunker.” Nej precis, varför står företagets intressen alltid i centrum?

Samma fråga måste ställas om de pågående Las-förhandlingarna och den rapport som regeringens utredare lämnade i förra veckan.

Lagen har urholkats länge och är inte ett fungerande skydd för anställningstryggheten. Den är full av hål och i den praktiska tillämpningen görs ständiga undantag. Men det är inget skäl att försämma den ännu mer. Arbetsköparnas attacker syftar till att göra oss alla till ”tillfälligt anställda”. Regeringen går dem till mötes.

Deras särskilde utredares förslag innebär fler undantag från turordningen, att tidsbegränsade anställningar ska finnas kvar och att uppsägningar ska underlättas och kosta mindre för företagen. Nu läggs förslagen fram till arbetsmarknadens parter. Mycket talar tyvärr för att de faller i god jord där.

Inom LO finns visserligen en spricka. Kommunal, Seko, Målarna, Fastighets, Byggnads och Pappers hoppade av förhandlingarna i höstas. Förhandlingarna nådde då en punkt där begreppet ”saklig grund” för uppsägning skulle offras. Det kunde avhopparna, inte gå med på och det hedrar dem. De övriga åtta LO-förbunden förhandlar ändå vidare.

Glädjande nog växer stödet bakom den fackliga budkavlen till försvar av Las. Fackklubbar som omfattar fler än 50.000 arbetare har skrivit under för att försvara turordningsreglerna och begreppet ”saklig grund”. Förhoppningsvis kommer rörelsen att växa sig starkare. Det skulle också täppa till truten på de fackliga dödgrävare som försvarar januariavtalet med att alternativet vore sämre. Sveriges arbetare kan inte nöja sig med valet mellan olika dåliga alternativ från överheten. Vi kan välja en egen väg.

Dyrt för amerikaner att testa sig för coronaviruset

Janne Bengtsson

Proletären 12/3 2020

De amerikaner som vill testa sig för coronaviruset kan göra det gratis. Men behandlingen efteråt kan bli dyr.

Coronaepidemin har nått USA. Den kan bli dyr för vanliga amerikaner, både smittade och friska.

De kommersiella labben som utför testerna får inte ta betalt för själva testet – det betalas av statliga pengar. Däremot kan de ta betalt för andra åtgärder.

American Medical Association har publicerat en lista på ”kringkostnader” runt själva testet som i sig går på mellan 36 och 58 dollar (en dollar motsvarar 9,50 i svenska kronor). Men labbpersonal och läkare kan slå på en oförsäkrad patient, som är för sjuk för att själv ta sig till testcentralen, en räkning på 327 dollar. Och den som går till en akutmottagning kan, beroende på hur allvarlig situationen är, få punga ut med mellan 441 och 1.151 dollar.

– Folk som ska betala detta, de kommer med stor sannolikhet inte att vända sig till vården även om de behöver det, säger John Cogan, expert på sambandet mellan hälsa och lag vid University of Connecticut till sajten businessinsider.com.

Även de som har någon typ av försäkring, får betala stora summor.

Miami Herald rapporterade häromdagen om en man som efter en affärsresa till Kina gick för att testa sig på ett lokalt sjukhus och kom ut därifrån med en räkning på 3.270 dollar.

30 miljoner amerikaner saknade hälsovårdsförsäkring 2019 och nästa år kommer den siffran att ha ökat till 33 miljoner. En studie utförd av American Journal of Public Health visar att 90.000 amerikaner dog 2016 på grund av att de saknade försäkring.

Revolution

Italien: coronaviruset är ett nödläge, men kapitalismen är den verkliga katastrofen

Sinistra classe rivoluzione (IMT Italien)

Revolution 13/3 2020

Krisen med coronaviruset är allvarligare i Italien än någon annanstans i Europa. Detta visar regeringens ständiga misslyckande – vars svar hittills har varit helt otillräckligt, och som försöker att lägga hela nödsituationens ekonomiska börda på arbetande människor.

Det nya coronaviruset sprids allt snabbare i Italien. Den 10 mars var antalet infekterade patienter 10 149 och antalet döda 631. Dödligheten är således 6 procent, ännu högre än i den kinesiska provinsen Hubei, där pandemin började. Denna situation visar att [de inneslutnings-åtgärder som regeringen infört under de senaste veckorna har misslyckats.](#)

Försöket att skapa en nationell krigsstämning, där vi alla måste sluta upp bakom regeringen för att bekämpa en dödlig, mystisk fiende, för att inte förråda martyrerna vid frontlinjerna, är också ett sätt att dölja vem som verkligen bär ansvaret för denna situation, liksom klass-karaktären på och den förvirring som uppstått till följd av de åtgärder som vidtagits för att hantera den.

Vi är övertygade om att förebyggande åtgärder måste genomföras och även att mer radikala åtgärder bör vidtas, som att stoppa icke-nödvändig verksamhet och stärka sjukvårdssystemet. Men för att göra det måste vi bekämpa retoriken om nationell enhet och avslöja den verkliga kärnan i krisen.

Konkret ansvar, inte en oundviklig katastrof

Den pågående hälsokrisen har skoningslöst avslöjat vilka konsekvenser 30 års nedskärningar har fått för landets sjukvård. I dag syftar strategierna till att begränsa epidemin för att undvika ”sjukvårdssystemets kollaps”. Denna situation var emellertid inte oundviklig och har inte orsakats av en allsmäktig fiende. Den är följden av att sjukvårdssystemet redan tvingades arbeta på gränsen för vad det hade kapacitet för. Alla som är medvetna om väntetiden för en rutinkontroll, för ett besök hos en läkare, för en icke-akut operation; alla som har varit på

pronto soccorso (akutavdelning) vet att sjukhussängar som står i korridorer och kronisk underbemanning har varit normalt långt innan coronaviruset dök upp.

De offentliga utgifterna för hälso- och sjukvård har minskat i flera år och har nu pressats ned till 6,5 procent av BNP. Världshälsoorganisationen säger att om en stat sjunker under denna gräns kan den inte garantera rätten till grundläggande sjukvård. Officiella uppgifter visar i själva verket att denna rättighet inte gäller för 11 miljoner italienare.

Från 2009 till 2017 minskade vårdpersonalen med 5,2 procent: 46 500 färre arbetare.

Under de senaste 10 åren försvann 70 000 vårdplatser. Inom akutsjukvården, som är avgörande för den nuvarande epidemin, var tillgången på vårdplatser per 100 000 invånare 1980 922: idag är den 262.

Coronaviruset har avslöjat hur bräckligt det italienska sjukvårdssystemet är som orsakats av nedskärningarna. Foto: Dipartimento Protezione Civile/Wikipedia (CC BY 2.0)

På intensivvårdsavdelningarna finns 5 090 vårdplatser för en befolkning på 60 miljoner (data från det italienska hälsoministeriet 2017), det vill säga 8,92 vårdplatser per 100 000 invånare. I genomsnitt är 50 procent av dessa vårdplatser upptagna, men beläggningen är ibland mycket högre. De har 667 respiratorer. Under de senaste åren har överläkare på intensivvårdsavdelningar vittnat om att det mildaste influensautbrott får avdelningarna att fyllas. Den 10 mars fanns 877 personer inlagda på intensivvårdsavdelningar bara på grund av coronaviruset, med avdelningar i Lombardiet som redan är fulla och som begärt att förflytta patienter till andra regioner... och toppen har inte nåtts ännu. När toppen nås kommer det att få ännu värre konsekvenser.

Effekten av dessa nedskärningar i en situation som den nuvarande var inte bara förutsägbart, utan var uttryckligen känd sedan tidigare. En studie från Johns Hopkins University gav Italien ett globalt hälsosäkerhetsindex på 56/100 och en kapacitet för en "snabb pandemisk respons och mildring" på 47,5/100.

I dag uttrycks dessa siffror i förlorade människoliv. Italienska samfundet för anestesi, analgesi, återupplivning och intensivvård publicerade "Kliniska etiska rekommendationer för inläggning på intensivvård och avbrott i behandlingen" där man, på grund av bristen på

utrustning för intensivvård, rekommenderar att välja vem man ska vårda med respirator baserat på hur sannolikt det är att de överlever och, i andra hand, baserat på en uppskattning av hur många levnadsår som kan räddas. Dokumentet definierar detta scenario som väsentligen inom ramen för ”katastrofmedicin”. Dessutom kommer beslutet att ställa in majoriteten av alla läkarbesök och operationer, för att frigöra personal och vårdplatser för intensivvård, i sin tur att få en mänsklig kostnad (försenade diagnoser, obehandlade sjukdomar, etc.) vilket kommer att bli svårt att mäta, eftersom det kommer att förloras i informationsflödet, där allt fokus kommer ligga på antalet offer för coronaviruset. De som har råd kommer att vända sig till den privata sjukvården i stället.

Privat hälso- och sjukvård, som genererar astronomiska vinster under normala omständigheter, kommer att tjäna ännu mer på denna akuta situation, medan den offentliga sjukvården tvingas bära den huvudsakliga bördan av krisen. Det faktum att vissa privata vårdinrättningar satsar miljoner på reklamkampanjer där de anlitar kändisar är tillräckligt för att göra en illamående. Den talanglösa rapparen Fedez och hans fru startade en crowdfunding-kampanj för San Raffaele-sjukhuset, som är ett av de största privata sjukhusen i Italien.

Coronaviruset är verkligen en extraordinär händelse, men inte en oförutsägbar sådan. Det är det femte aggressiva viruset på 17 år, en händelse som sjukvården borde ha en beredskap för. Det borde inte befinna sig inom ramen för katastrofmedicin, utan för normal planering. Katastrofen har skapats av ekonomiska och politiska val som gjorts i åtstramningarnas namn och som garanterar privata profiler för en sektor där det oundvikligen är människoliv som står på spel. Denna katastrof kallas för kapitalism, och de som genomförde dessa åtgärder och gjorde vinster på privatiseringen av hälso- och sjukvården är direkt ansvariga för de dödsfall som hade gått att förhindra under de senaste veckorna.

Regeringen gömmer sig bakom vårdarbetarnas enorma ansträngningar, men gör ingenting för att ändra hur systemet fungerar. Sjukvårdsarbetarnas kollektivavtal har fortfarande inte förnyats. Planen att anställa 20 000 arbetare som de stoltserat med och som godkändes tre veckor efter krisens början innebär inte fasta jobb utan bara ”självständigt kontraktarbete, inklusive samordnat och fortsatt samarbete, under högst sex månader” eller ”tidsbegränsade individuella uppdrag”, som högst ger en företräde till framtida anställningar. Ännu mer skandalöst är det faktum att förordningen inte innefattade förslaget att integrera 5 000 specialistläkare.

Krishanteringen

Contergovernmenten vill framställa sig som handlingskraftig men i verkligheten har dess åtgärder varit svaga och motsägelsefulla. Foto: Presidenza della Repubblica

Med dekreten den 8 och 9 mars ville regeringen Conte ge intryck av att den är beslutsam. Sanningen är emellertid att utfärdandet av dessa dekret bara visade att de åtgärder som vidtogs under den föregående perioden hade misslyckats. Åtgärderna kännetecknades av en brist på planering och förebyggande åtgärder, av en ledning som varit reaktiv och alltid tagits på sängen av utvecklingen och beslutens motsägelsefulla karaktär.

Det som faktiskt saknats har varit förebyggande åtgärder och snabb identifiering av epidemins första centrum. För ett virus med en symptomfri inkubationsperiod på flera dagar skulle detta ha varit avgörande för att hindra det från att spridas.

I Sydkorea, ett land som utvecklade ett liknande antal fall som Italien, men där kurvan över antal smittade redan håller på att gå ned, genomfördes tester för coronaviruset redan innan det fanns en "patient zero". Nu har 200.000 tester genomförts (i Italien har man genomfört cirka 60.000), motsvarande 20.000 om dagen. Specialstationer inrättades där människor kunde testas utan att behöva lämna sina bilar, värmekameror användes för att screena kroppstemperatur och appar skapades för att kartlägga hur människor i riskzonen förflyttade sig. Detta gjorde det möjligt för regeringen att anta mer riktade åtgärder för att isolera de människor som testade positivt och de som befann sig i riskzonen från resten av befolkningen och därmed undvika att viruset spreds. Att helt enkelt isolera befolkningen, som Italien gör, har vissa fördelar – men i första hand som en sista utväg. Det har också påverkat spridningen av viruset mellan människor som befinner sig i samma karantänområde – vare sig det är i en region eller i ett hem.

I Kina saknades ursprungligen denna typ av åtgärder, och regimen försökte faktiskt förneka att det var någon epidemi, vilket ledde till att den spred sig brett. Detta hanterades sedan genom att sätta hela Hubei-provinsen i karantän och stänga ned all verksamhet, men framför allt genom att mobilisera en imponerande mängd vårdresurser: bygga nya sjukhus, offentliga sjukhusinläggningar som delades upp beroende på symtomens allvar, allmän testning, leverans av utrustning och medel för prevention i masskala och en förflyttning av sjukvårdspersonal från hela Kina. Det var dessa resurser som stoppade virusets spridning, inte en "disciplinerad anda", vilket är vad de italienska myndigheterna svänger sig med idag för att lägga skulden på folket och utmåla italienarna som odisciplinerade latmaskar.

I Italien följdes varken det koreanska eller det kinesiska exemplet. Sökandet efter den omtalade "patient zero" framstår mer och mer som en dålig deckare än en systematisk och grundlig kontrolloperation. Bortsett från skapandet av röda zoner var de första dekreten motsägelsefulla: skolor stängdes, men barer kunde hålla öppet till klockan 18:00. Nej, de kunde faktiskt hålla öppet senare men folk gjorde bäst i att hålla ett säkert avstånd till varandra... och under tiden kan folk fortsätta arbeta. Dessa dekret gick så långt som att man tänkte sig fotbollsmatcher där supportrar från en region skulle tillåtas på stadion, medan de från grannregionen inte fick det, som om virusets spridning skulle respektera sjukvårdssystemets vansinniga regionala uppdelning.

Informationsmaterial delades ut till sjukhus med instruktioner om hur de skulle hantera nödsituationen och som berättade för personalen om de exakta reglerna som skulle följas. Men två dagar senare insåg de att den utrustning som krävs för att upprätthålla dessa regler till stor del saknades och medicinsk personal tvingades arbeta utan tillräckligt skydd. I dag är 12 procent av alla smittade patienter medicinsk personal, vilket leder till en ytterligare brist på resurser. Det genomfördes en kampanj mot dem som inte följde hygienriktlinjerna och utmålade dem som avsiktliga spridare av viruset, men arbetarna fick inte grundläggande hygienverktyg (handskar till kassapersonal i stormarknader, för att ge ett exempel). Det finns tusentals rapporter av denna typ från olika arbetsplatser.

Den heliga privategendomen

Den alltid så beslutsamma Conteregeringen kommer alltid att tveka inför att hota privategendomens helgd. Människor måste disciplineras, samhällsservice stängas ned utan att det erbjuds alternativ eller hjälp för dem som drabbas av konsekvenserna (som med stängning av skolor och förskolor) men den privata ekonomin måste fortsätta att skapa profiler. De har till och med gått så långt som att de uppmanat arbetare att inte strejka, i en paradox som ställer de vidtagna åtgärdernas klasskaraktär i blyxtbelysning och begränsar deras effektivitet.

Videon #Milanononsiferma ("Milan slutar inte") som beställts av borgmästaren Sala var en lyrisk uppvisning av voluntarism och produktivism, med påståenden som "vi arbetar i otänkbar takt varje dag": en lovsång till utsugningen. Den 10 mars pryddes storföretagens tidning Sole24Ore av rubriken "Fabriker öppna i Lombardiet. Produktionen fortsätter med försiktighet." De förklarade inte vilka försiktighetsåtgärder som de syftade på. På STMicroelectronics i Agrate, där det fanns två fall, ställdes bara ett enda skift in, nämligen det där de två sjuka arbetarna var schemalagda medan resten av produktionen fortsatte. Vi får rapporter från fabriker, där det har förekommit smittade, om att arbetarna måste ta med egna andningsskydd hemifrån. Kapitalisterna är rädda för de ekonomiska effekterna av denna kris och det sista de bryr sig om är att skydda arbetarnas hälsa.

Det är arbetarna själva som i detta ögonblick mobiliserar för att kräva åtgärder som kan garantera deras hälsa eller till och med för att de ska tillåtas isolera sig. En spontan strejk bröt ut vid Fiats fabrik i Pomigliano, en maskning vid flygföretaget Leonardo, en sophämtarstrejk i Acerra, som satte press på arbetarnas representanter; liksom många som använder sin lediga tid eller bara uteblir från jobbet på många arbetsplatser. Det är möjligt att Confindustria (arbetsgivarförbundet) motvilligt kan stänga ned verksamheten, åtminstone i vissa delar av landet.

Att stänga icke-kritisk verksamhet för att garantera arbetarnas hälsa och säkerhet är nu en nödvändig åtgärd. De ekonomiska kostnaderna för detta bör dock inte läggas på arbetarnas axlar. Regeringen har uppmanat arbetare att använda semesterdagar och kompdagar: detta måste avvisas, eftersom det innebär att arbetarna betalar för krisen och inte alla har möjlighet att göra detta. Under de dagar företag hålls stängda måste lönerna fortsatt betalas som vanligt, precis som en garanterad lön måste ges till dem som inte har någon trygghet eftersom de har satt sig själva i karantän. Det måste också upprättas en fond för att skydda egenföretagare och småföretag som kommer att gå på knäna till följd av dessa stängningar.

Fackföreningsrörelsen borde leda denna kamp. I stället har fackföreningsledarna övergivit kampen för arbetarnas sanitära och ekonomiska försvar, och fullständigt kapitulerat inför retoriken om nationell enhet och uppoffring, begränsat sig till att sprida information som förklarar hur regeringsdekreten ska tillämpas eller, i bästa fall, som i tekniska termer förklarar hur arbetare kan begära att få ekonomiskt stöd.

I en nödsituation behövs nödatgärder. Skyddet av folkhälsan bör vara den främsta prioriteringen och alla tillgängliga resurser bör användas på ett samordnat och planerat sätt. Vi behöver:

- En särskild långsiktig plan för att anställa sjukvårdspersonal för att möta systemets behov. Detta inkluderar att avskaffa taket för antagningen till universitetens medicinska fakulteter.
- En plan för att öka antalet vårdplatser och intensivvårdsavdelningar, i ett första steg för att återgå till de tidigare högsta nivåerna. Ett stopp för alla planer på nedskärningar i sjukvården.

- Avskaffande av alla planer för regionalisering och marknadsanpassning av det nationella sjukvårdssystemet.
- Omedelbar rekvisition av privata vårdinrättningar utan kompensation, för att använda dem för att hantera krisen. Därefter expropriering av de privata strukturerna, som ska integreras i det nationella sjukvårdssystemet med fullständiga garantier om anställning för personalen.
- Övertagande av strategiska företag som tillverkar sanitetsutrustning och material, i syfte att garantera storskalig produktion av medicinsk utrustning, intensivvårdsutrustning och skyddsprodukter som ansiktsmasker som ska delas ut gratis.
- Stoppa all icke-nödvändig verksamhet som äventyrar arbetarnas hälsa, med potentiell omvandling av maskiner för att tillgodose de behov som skapas av hälsokrisen.
- Full lön för anställda i stängda företag. Garanterade löner för de arbetare som i dag står utan skydd för att de har självisolerat sig.
- Arbetarkontroll över produktionen i aktiviteter som måste förbli öppna, på grundval av RSU (den enade fackföreningsrepresentationen) och RLS (arbetarnas skyddsombud).
- Kostnaderna för dessa åtgärder måste täckas inte genom att öka den offentliga skulden och tvinga arbetarna att betala, vilket är det som just nu förs fram, utan genom att ställa in återbetalningen av statsskulden.

De nödvändiga åtgärder som de som anges ovan är oförenliga med hur systemet vi lever i fungerar, där produktionsmedlen koncentrerats i händerna på ett fåtal kapitalister, där produktion och tjänster styrs av profitmotivet istället för kollektivt välbefinnande... på ett okoordinerat sätt, dessutom. Vi behöver bara notera att lösningen på epidemikrisen i ett land inte skulle garantera att den inte skulle återvända om den fortfarande var aktiv i andra länder. Det som är nödvändigt är en planerad internationell operation, men under kapitalismen riskerar denna nödsituation att bara bli ytterligare en faktor i det protektionistiska kriget. I Italien verkar det som att det är svårt att samordna till och med på regional skala.

Enligt det kapitalistiska systemets spelregler kommer de ekonomiska konsekvenserna av denna pandemi att leda till förnyad nedskärningspolitik, vilket paradoxalt nog kommer att leda till en ytterligare försvagning av sjukvården. Just nu finns det en första chockfaktor som skapats av krisen med coronaviruset, men samtidigt avslöjas systemet vi lever under och hur det fungerar skoningslöst inför alla människor.

När nödsituationen väl är över kommer inte kapitalisterna att vänta länge på att kräva kompensation för de skador de har utstått. En konflikt kommer att bryta ut om hur de ska dela upp de offentliga medlen mellan sig (vilket förvärrar statsskulden) och de kommer att kräva enorma uppoffringar på alla arbetsplatser för att återvinna den förlorade produktionen. Efter kriget mot viruset kommer vi att bli ombedda att delta i kriget för att sparka igång ekonomin, och återigen kommer arbetarklassen få spela rollen som kanonmat. Men retoriken om nationell enhet är redan full av motsägelser och det kommer inte att ta lång tid innan den helt slås spillror.

När detta sker kommer vi att skicka räkningen till dem som profiterar på denna kris – och de kommer att betala ett högt pris!